

STAP 0,5: CLUSTEREN

Doel

We komen vanuit de brainstorm tot één thema waar we mee aan de slag gaan. Deze keuze maakt de groep op basis van enkele criteria zoals herkenbaarheid, frequentie, ernst en hoogdringendheid van het signaal/thema.

Werkvorm

Dit is opnieuw een stap die enkel nodig is wanneer er een brainstorm aan voorafgaat. Wanneer een ervaren jeugdwerker, met een goede vertrouwensrelatie, dicht bij de leefwereld van de jongeren staat is deze fase overbodig. De jeugdwerker zal de signalen al informeel verzameld en geclusterd hebben. Het feit dat er een thema vaker voorkomt (en dus in principe een cluster zou vormen) is de aanleiding om met dat thema aan de slag te gaan.

Maar wat dus na de brainstorm, als deze wel formeel vorm heeft gekregen?

Uit alle signalen kiest de groep één thema. Om tot dat thema te komen clusteren we de signalen op basis van thema/levensdomein. Noteer alle signalen die de jongeren gaven op een grote flap, een bord, ... Vraag aan de groep of zij signalen of uitspraken zien die samen horen of over hetzelfde gaan. Kunnen zij de clusters vormen? Het kan best zijn dat daar discussie over ontstaat! Een signaal als *"ik sta al drie jaar op de wachtlijst van een sociale woning"* gaat voor de ene vooral over wonen, terwijl dat voor de andere vooral over armoede gaat. Eén thema kan perfect bij twee clusters horen.

Vorm clusters en maak het visueel, bijvoorbeeld door elk thema met een andere kleur te omcirkelen en de cirkels met elkaar te linken door middel van lijntjes. Op die manier wordt het goed zichtbaar als één bepaald thema duidelijk meer voorkomt dan een ander.

Vraag de groep wat hen opvalt: wat komt er vaak voor? Zijn er veel verschillende signalen? Zien we linken tussen verschillende clusters? Stel een aantal criteria voor op basis waarvan jullie als groep één thema kunnen kiezen. Bijvoorbeeld: het thema dat het vaakst voorkomt, het thema dat de zwaarste gevolgen heeft, het thema wat het dringendst moet worden aangepakt, het thema waar ze al een leuke actie voor in hun hoofd hebben, enz. Vraag of zij zelf nog ideeën hebben over waarom ze wel of niet voor een thema zouden kiezen? Probeer via deze vraag tot een paar criteria te komen. Als ze niet allemaal uit de groep komen, bied je de andere mogelijke criteria aan. Bevrraag of ze dat goede criteria vinden.

Hoe kies je concreet je overkopende thema's?

Op dit punt kan je als groep al het overkoepelende thema afkloppen, als er duidelijk een consensus is. Als dat niet zo is, dan kan je de clusters meenemen naar een stemmingsronde.

Als er geen overduidelijke consensus uit de brainstorm en clustering naar boven komt, en het komt tot stemmen, dan is het oppassen geblazen. Probeer niet nog tijdens of vlak na het clusteren met de groep tot een besluit te komen. Op dergelijke momenten halen de luidste, populairste en meest taalvaardige jongeren hun slag thuis. Om dat te voorkomen ga je best over tot een anonieme stemming, waarbij de jongeren elkaar

zo min mogelijk kunnen beïnvloeden. Herhaal voor de stemming nogmaals de beslissingscriteria die jullie samen hebben afgesproken.

Nog voor je de resultaten bekendmaakt, spreek je best ook even met je groep over wat er zal gebeuren met de thema's en de signalen die niet gekozen worden. Hoe gaan we daarmee verder? Wat nemen we op in individuele ondersteuning of trajectbegeleiding? Wat nemen we misschien mee naar een volgend traject? Of is er een werkgroep bij een bevriende organisatie die rond dat thema bezig is en waar iemand van de groep bij kan aansluiten?

Stel het resultaat voor, vier deze eerste doorgehakte knoop en licht het verdere verloop van het traject toe.

Proficiat! De eerste échte stap is gezet. Zelfs de grootste boom begint als een zaadje.